Tarptautinė komisija
nacių ir sovietinio okupacinių režimų nusikaltimams Lietuvoje įvertinti

NAUJIENLAIŠKIS

Gegužė, 2015

Tarptautinės komisijos ir specialistų iš Izraelio seminarai „ŠVIETIMAS APIE HOLOKAUSTĄ. KAIP DĖSTYTI HOLOKAUSTO TEMĄ?“

Gegužės 18–19 d. ir 19–20 d. mokytojai ir švietimo darbuotojai, besidomintys Lietuvos žydų istorija ir organizuojantys įvairias veiklas Holokausto tema, dalyvavo seminare apie holokausto temos atskleidimą mokykloje. Seminarą vedė specialistai iš Izraelio Noa Sigal, Frederik Drachinsky ir Tarptautinės komisijos sekretoriato direktoriaus pavaduotoja I. Vilkienė. Gegužės 18–19 d. seminare 28 švietimo darbuotojai pristatė savo veiklas, susijusias su holokausto tema, o jie buvo supažindinti su galimybe vasaros metu dalyvauti tarptautiniame seminare Yad Vashem – tarptautinėje studijų apie Holokaustą mokykloje Izraelyje. Taip pat seminaro metu buvo kalbama, kodėl reikia mokyti(s) apie holokaustą, kaip apie tai kalbėtis su mokiniais. Dalyviai gilinosi į Vilniaus geto Judenrato vadovybės dilemas, bandydami suvokti sprendimų priėmimo kompleksiškumą ir analizavo Vilniaus geto žydų policijos vado Jakobo Genso dviprasmišką vertinimą. (toliau psl. 2)

Seminaro lektoriai:
Noa Sigal, Ingrida Vilkienė, Frederik Drachinsky

Gegužės 18–19 d. seminaras. Švietimo įstaigų darbuotojai dalinasi patirtimi

Gegužės 19–20 d. seminaras. Dalyviai Paneriuose, Vilniaus Saulėtekio vidurinėje mokykloje ir metodinio užsiėmimo metu.

(tęsinys)

Antrajame seminare, gegužės 19–20 d., susitiko 42 mokytojai ir švietimo įstaigų darbuotojai, dalyvavę seminare Yad Vashem 2014 m. ir ankstesniais metais. Susirinkusieji pristatė savo įgyvendintas naujas veiklas, pasakojo, kaip naudoja Yad Vashem įgytą informaciją ir medžiagą. Seminaro dalyviai žiūrėjo ir aptarė filmą „Atotrūkis“, lankėsi Paneriuose ir Vilniaus Saulėtekio vidurinėje mokykloje, kurioje stebėjo nuostabų meninį pristatymą „Atmintis apie tai, ko netekome“. Aktyvaus įsitraukimo reikalavo metodinis užsiėmimas „Pasaulio tautų teisuoliai“.

Seminarų metu buvo siekiama ne tik suteikti naujos, vertingos informacijos, bet ypač skatinti bendradarbiauti, dalintis idėjomis ir patirtimi.

Vienos privačios mokyklos direktorius naujiems mokytojams pirmąją jų darbo dieną siųsdavo tokį laišką:

„Gerbiamas mokytojau!

Aš pergyvenau koncentracijos stovyklą, mano akys matė tai, ko neturėtų matyti nei vienas asmuo: kaip mokyti inžinieriai įrengia dujų kameras, kaip kvalifikuoti gydytojai nuodija vaikus, kaip apmokytos medicinos seserys žudo kūdikius, kaip aukštųjų mokyklų absolventai sušaudo ir sudegina vaikus ir moteris… Todėl aš nepasitikiu išsilavinimu. Prašau Jūsų: padėkite moksleiviams tapti žmonėmis. Jūsų pastangos negali pasitarnauti pabaisų mokslininkų, treniruotų psichopatų, išsilavinusių Eichmanų atsiradimui.

Skaitymas, rašymas, aritmetika svarbu tik tuomet, kuomet padeda mūsų vaikams tapti labiau ŽMONIŠKAIS.“

Haim Ginott “Teacher and Child” 1972

Į PRAEITĮ ATSIGRĘŽUS

Gegužės 12 d. Tarptautinės komisijos nacių ir sovietinio okupacinių režimų nusikaltimams Lietuvoje įvertinti švietimo programų koordinatorė Ingrida Vilkienė kartu su litvakais Abeliu ir Glenda Levittais iš Izraelio lankėsi pietų Lietuvos mokyklose, kuriose veikia Tolerancijos ugdymo centrai: Alytaus Adolfo Ramanausko-Vanago gimnazijoje ir Prienų r. Balbieriškio pagrindinėje mokykloje. Alytuje svečiai aplankė Holokausto aukų memorialą Vidzgirio miške bei išlikusį sinagogos pastatą mieste, susipažino su gimnazijos muziejumi bei Tolerancijos ugdymo centro veikla. Nuvykus į Balbieriškį, Tolerancijos ugdymo centro koordinatorius Vitas Rymantas Sidaravičius ir mokyklos direktorius Stasys Valančius supažindino su miestelio ir mokyklos istorija, pristatė naujai parengtą prieškario žydų gyvenimo Balbieriškyje ekspoziciją Tolerancijos ugdymo centre.

Alytuje

Balbieriškyje

ISTORIJĄ KURIAME KARTU

Gegužės 14 d. Alytaus Adolfo Ramanausko-Vanago gimnazijos mokiniai lankėsi Vilniuje ir dalyvavo pažintinės veiklos projekte „Istoriją kuriame kartu“, kuriuo siekiama supažindinti mokinius su tautinėmis mažumomis Lietuvoje, jų palikimu Vilniuje, ugdyti toleranciją kitos tautybės, religijos žmonėms. Šioje ekskursijoje tyrinėtas lenkų ir rusų tautinių mažumų palikimas, esantis Užupyje ir Senamiestyje.

Išvyką organizavo istorijos mokytoja Giedrė Škarnulienė ir etikos mokytoja, TUC koordinatorė Meilė Platūkienė.

Gimnzistės įspūdžiai iš ekskursijos:
http://vanagogimnazija.lt/2015/05/19/dalyvavome-projekte-istorija-kuriame-kartu/

KUR NUSILEIDO ŠIAURĖS JERUZALĖS SAULĖ?

Gegužės 28 d. Kalvarijos gimnazijos mokiniai dalyvavo Tarptautinės komisijos projekte „Kur nusileido šiaurės Jeruzalės saulė?“. Mokiniai keliavo po Vilniaus senamiesčio vietas, susijusias su žydų istorija ir kultūra. Didžioji dalis ekskursijos paremta Fanios Brancovskajos prisiminimais. Tarptautinė komisija yra išleidusi leidinį „Ekskursija Vilniaus senamiestyje. Istorija geto liudininkės akimis“, kurioje pateikiami Fanios Brancovskajos prisiminimai ir pagal juos parengtas žemėlapis po Vilniaus senamiesčio vietas, susijusias ne tik su Vilniaus getu, bet ir su prieškario Vilniumi. Fania Brancovskaja – 93 metų vilnietė, žydė, išgyvenusi Holokaustą. 1943 m., prieš pat Vilniaus geto likvidavimą, jai pavyko pabėgti.

Dokumentinis filmas „Fanios Vilnius“:
https://www.youtube.com/watch?v=NdAPERwibkc

ILGESIO PIEVA

Visoje Lietuvoje bendrojo ugdymo mokyklos organizuoja Gedulo ir vilties dienos minėjimus. Dalis mokyklų įsitrauks į organizuojamą atminimo akciją „Ilgesio pieva“, kurios metu mokiniai iš savo pagamintų pievų gėlių pasirinktoje simbolinėje atminties vietoje sukurs Ilgesio pievą. **Ilgesio pievos idėja** gimė iš Alytuje gyvenančios tremtinės prisiminimų: „Man ne vosilkos (rugiagėlės) asocijuojasi su trėmimais, o aguonos, skaisčiai raudonus žiedus į saulę tiesiančios, vėjo siūbuojamos, gležnos, augančios pačiose netikėčiausiose ir, rodos, netinkamiausiose vietose, tokiose kaip geležinkelio bėgiai ar pakelės, nejaukiai primenančios šviežio kraujo lašus ir gyvąsias atminties žaizdas. Aguonų nepastebėti neįmanoma: jos taip traukia žvilgsnius savo skaisčiu raudoniu – užtenka vos keleto aguonų, kad ištisas rugiagėlių ar ramunių laukas įgautų naują prasmę. Trapi aguona tai lyg trapi taika, skaisčiai raudonas žiedas lyg kraujas".

Gedulo ir vilties dienos minėjimai Vilniuje

Birželio 14 d.

12.30 val. Šv. mišios Vilniaus Arkikatedroje bazilikoje.

14.00 val. Koncertas Vilniaus Arkikatedroje bazilikoje (įėjimas nemokamas).

16.00 val. Koncertas Gedulo ir vilties dienai paminėti Šv. Jonų bažnyčioje (įėjimas nemokamas).

Birželio 15 d.

12.30 val. Okupacijos, genocido ir sovietmečio represijų aukų pagerbimo ceremonija prie paminklų politiniams kaliniams ir tremtiniams Aukų gatvėje, Vilniuje (priešais Lukiškių aikštę), „Ilgesio pieva“.

14.00 val. Atminimo valanda prie Naujosios Vilnios geležinkelio stoties memorialo.

16.00 val. Monumento žuvusiems už Lietuvos laisvę atidengimas Antakalnio kapinėse.

16.00 val. Atminimo valanda-koncertas Lietuvos gyventojų genocido ir rezistencijos tyrimo centro kieme (Didžioji g. 17/1, Vilnius).

komisija@lrv.lt